

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2023/326**z dnia 18 października 2022 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) za rok budżetowy 2020**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej za rok budżetowy 2020,
- uwzględniając sprawozdanie OLAF-u sfinalizowane 15 lutego 2022 r. i udostępnione w lipcu 2022 r. członkom Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Kontroli Budżetowej,
- uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do niego,
- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
- uwzględniając drugie sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0235/2022),

A. mając na uwadze, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził szereg dochodzeń dotyczących przestrzegania przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (zwaną dalej „Agencją”) jej obowiązków w zakresie praw podstawowych i rozliczalności w odniesieniu do rozszerzonego zakresu jej obowiązków w sprawach OI/5/2020/MHZ i OI/4/2021/MHZ, a także wydał szereg zaleceń dla Agencji;

1. odnotowuje, że dyrektor wykonawczy Agencji i jego były szef gabinetu zrezygnowali 28 kwietnia 2022 r. w związku z ujawnieniem sprawozdania OLAF-u oraz z licznymi doniesieniami i śledztwami dziennikarskimi ujawniającymi problemy, zwłaszcza w dziedzinie przestrzegania praw człowieka; ubolewa, że mimo zaleceń OLAF-u nie wszczęto wobec nich postępowań dyscyplinarnych; z zadowoleniem przyjmuje, że zarząd mianował dyrektora wykonawczą *ad interim* od 1 lipca 2022 r.; odnotowuje opublikowane 21 czerwca 2022 r. ogłoszenie o naborze na stanowisko dyrektora wykonawczego Agencji; wzywa zarząd Agencji, aby jak najszybciej powołał dyrektora wykonawczego; zwraca się do zarządu, by przed rozpoczęciem tej procedury rekrutacji zobowiązał się do większej przejrzystości i odpowiedzialności przed Parlamentem oraz by potwierdził to zobowiązanie na piśmie; podkreśla, że nowy dyrektor wykonawczy powinien zobowiązać się do zapewnienia pełnego poszanowania praw podstawowych we wszystkich działaniach Agencji oraz mieć wysokie umiejętności w zakresie administracji i zarządzania; zachęca zarząd i Komisję do aktywnej współpracy z Parlamentem w tym procesie, zgodnie z jego prerogatywami; przypomina, że zobowiązanie zarządu do jak największej przejrzystości i rozliczalności powinno obejmować publiczny dostęp do sprawozdań końcowych OLAF-u dotyczących Agencji, w odpowiednim formacie przeznaczonym do użytku publicznego, a także pełne wdrożenie zaleceń Parlamentu, w szczególności jego grupy roboczej ds. kontroli Frontexu;
2. z zadowoleniem przyjmuje notatkę informacyjną pt. „Działania podjęte przez kierownictwo Frontexu w okresie przejściowym”, przesłaną Komisji Kontroli Budżetowej 27 czerwca 2022 r., w której poinformowano organ udzielający absolutorium o środkach podjętych przez tymczasowe kierownictwo Agencji w oczekiwaniu na powołanie nowego dyrektora wykonawczego; apeluje do tymczasowego kierownictwa i do przyszłego dyrektora wykonawczego, aby nadal aktywnie informowali organ udzielający absolutorium o działaniach podejmowanych w odpowiedzi na jego uwagi i zalecenia;
3. odnotowuje podjęcie zobowiązania do przygotowania planu wykonania działań naprawczych przedstawionych w tym dokumencie pod kierunkiem dyrektora wykonawczego *ad interim*; z zadowoleniem przyjmuje, że dyrektor wykonawczy *ad interim* uznała istniejące problemy Agencji, odnotowuje jej zobowiązanie do zapewnienia pełnego wykonywania mandatu Agencji działania z pełnym poszanowaniem praworządności i praw podstawowych, a także docenia pozytywne zmiany pod względem przestrzegania praw człowieka i pod względem kultury organizacyjnej Agencji, w tym zapewnienie, by pracownicy nie obawiali się zgłaszać ewentualnych nadużyć i by prowadzono odpowiednie działania następcze, nawiązano dialog z pracownikami, zachęcano do przekazywania uprawnień oraz budowano stosunki zau-

fania z innymi instytucjami i społeczeństwem; z zadowoleniem przyjmuje również jej zaangażowanie na rzecz przejrzystości; oczekuje, że to uznanie i te zobowiązania zostaną odzwierciedlone w planie działania, który ma być przedłożony Parlamentowi, podobnie jak regularnie aktualizowane informacje o jego realizacji; uważa postępy we wdrażaniu planu działania za ważny warunek w procesie udzielenia Agencji absolutorium;

4. wzywa kierownictwo wykonawcze Agencji, aby dalej wykonywało jej mandat; przypomina, że jasność, przejrzystość, otwarty dialog i komunikacja zarówno w wymiarze wewnętrznym, jak i zewnętrznym, delegowanie obowiązków i zadań, a także przestrzeganie wysokich standardów etycznych i praw podstawowych mają zasadnicze znaczenie dla zmiany kultury organizacyjnej w Agencji, zapewnienia dobrego zarządzania i usprawnienia jej funkcjonowania, by docelowo w pełni wykonywać mandat przyznany rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 ⁽¹⁾; przypomina, że jest to wspólny wysiłek, który wymaga lojalnej współpracy kierownictwa wykonawczego, zarządu Agencji i Komisji; dlatego ponawia apel do Komisji o jasne wytyczne dotyczące interpretacji i wykonywania mandatu Agencji, zwłaszcza w odniesieniu do kontroli granicznych; potwierdza poparcie Parlamentu dla tego procesu; przypomina uwagi sformułowane na posiedzeniu Komisji Kontroli Budżetowej 13 lipca 2022 r.: że szybko rosnące tempo pracy narzucone nowym zakresem zadań Agencji spowodowało trudności, których z perspektywy czasu nie doszacowano, a to doprowadziło zwłaszcza do opóźnień w rekrutacji; zauważa, że obecny współczynnik korygujący poważnie utrudnia przyciąganie wykwalifikowanych i zróżnicowanych pracowników, i wzywa do zmiany tego współczynnika stosownie do rzeczywistych kosztów życia, by poprawić równowagę geograficzną w Agencji;
5. podkreśla, że w związku z rosyjską napaścią na Ukrainę Agencja ma do odegrania zwiększoną rolę; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje podpisanie umowy między Unią Europejską a Republiką Mołdawii w sprawie działań operacyjnych prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej w Republice Mołdawii ⁽²⁾ oraz pomoc udzieloną w zarządzaniu przepływami migracyjnymi w Kiszyniowie;

Zarządzanie budżetem i finansami

6. przypomina uwagę Trybunału Obrachunkowego („Trybunał”) dotyczącą przeniesienia tymczasowych zobowiązań budżetowych w wysokości 18 000 000 EUR przeznaczonych na przygotowanie rozmieszczenia środków w terenie w 2021 r., bez odpowiedniego zobowiązania prawnego; odnotowuje środki naprawcze podjęte przez Agencję, które koncentrują się na doprecyzowaniu ram prawnych, większym zaangażowaniu służb finansowych Agencji i szkoleniu personelu, jednak bez uwolnienia odnośnej kwoty do budżetu Unii; uważa, że tymczasowe zobowiązanie budżetowe należało anulować, a nie przenosić; wzywa Trybunał do oceny decyzji Agencji, aby nie anulować zobowiązania;
7. ponownie wyraża zaniepokojenie tym, że 4 marca 2020 r. dyrektor wykonawczy Agencji skorzystał z prywatnego samolotu, co było naruszeniem rozporządzenia finansowego i kosztowało Agencję 8 500 EUR;

Warunki udzielenia absolutorium za rok 2019

8. odnotowuje sprawozdanie Agencji z wykonania siedmiu warunków określonych przy udzielaniu Agencji absolutorium za rok 2019; ubolewa jednak, że według dostępnych informacji Agencja wdraża tylko pięć spośród tych siedmiu warunków; z ubolewaniem zauważa, że wciąż nie do końca spełniła niektóre warunki;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 (Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1).

⁽²⁾ Dz.U. L 91 z 18.3.2022, s. 4.

9. ubolewa, że jednym z niespełnionych jeszcze warunków jest zatrudnienie 40 obserwatorów praw podstawowych – do 1 czerwca 2022 r. w służbie było 31 takich osób, a trzy kolejne miały rozpocząć pracę 1 września 2022 r.; podkreśla, że zgodnie z art. 110 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2019/1896 Agencja miała obowiązek zatrudnić do 5 grudnia 2020 r. co najmniej 40 obserwatorów praw podstawowych; ubolewa, że grupa robocza ds. kontroli Frontexu ustaliła, iż poprzedni dyrektor wykonawczy Agencji niepotrzebnie opóźnił rekrutację obserwatorów praw podstawowych, tymczasem Agencja wyjaśnia, że opóźnienie to spowodowały długotrwałe procedury rekrutacyjne w instytucjach Unii; dostrzega niedawne postępy Agencji w procesie rekrutacji i z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie liczby obserwatorów praw podstawowych z 40 do 46; podkreśla, że rozporządzenie (UE) 2019/1896 pozwala dalej zwiększać liczbę obserwatorów praw podstawowych w miarę rozrastania się Agencji, gdyż liczba 40 to limit dolny, a nie górny; ponawia apel do Agencji o przeprowadzenie wszystkich przyszłych rekrutacji i nominacji obserwatorów na szczeblu AD; dostrzega zobowiązanie Agencji do jak najszybszego zatrudnienia pozostałych FRM; zauważa, że urzędnik ds. praw podstawowych wyraził zadowolenie z zastosowanej procedury;
10. ubolewa, że Agencja nie oceniła swojej działalności w Grecji, choć z raportów instytucji państw członkowskich, Rady Europy i ONZ wynika, że Agencja prowadziła wspólne operacje kontroli granic na odcinkach, na których w tym samym czasie dochodziło do łamania praw podstawowych; ubolewa, że chociaż organ udzielający absolutorium odniósł się do tej kwestii w pierwszym sprawozdaniu w sprawie udzielenia Agencji absolutorium za 2020 r., Agencja nie przedstawiła żadnych merytorycznych informacji o działaniach planowanych w odpowiedzi na te uwagi; podkreśla pilny charakter tej sprawy wobec rozwoju sytuacji w Grecji; wzywa Agencję, by jak najszybciej przeprowadziła dogłębną ocenę i informowała o sprawie organ udzielający absolutorium;
11. ubolewa, że Agencja nie przeprowadziła jeszcze przeglądu standardowej procedury operacyjnej dotyczącej zgłoszeń o poważnych incydentach; zauważa, że początkowo przegląd planowano na drugi kwartał 2022 r., ale przesunięto go na trzeci kwartał 2022 r., jak twierdzi Agencja – ze względu na wojnę w Ukrainie;
12. ubolewa, że drugi warunek, którego Agencja jeszcze nie spełniła, to zawieszenie działań wspierających na Węgrzech, wbrew art. 46 rozporządzenia (UE) 2019/1896 oraz konkluzjom Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Trybunał Sprawiedliwości) z prowadzonych przeciwko Węgrom postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego; odnotowuje argumenty Agencji, że zamiast zawieszać działania wspierające stosuje dodatkowe środki ochronne, by uzyskać od władz węgierskich zapewnienie przestrzegania praw podstawowych, i ściśle monitoruje sytuację, co potwierdzają też argumenty Komisji przedstawione 13 lipca 2022 r. na posiedzeniu Komisji Kontroli Budżetowej, że obecność Agencji na Węgrzech pozwala jej monitorować i kontrolować przypadki, w których władze węgierskie miałyby na granicy naruszać prawa podstawowe uchodźców lub osób ubiegających się o azyl; podkreśla, że obecność tę należy ograniczyć do działań monitorujących, i zaznacza, że Agencja musi powstrzymać się od udziału w jakichkolwiek operacjach regulowanych przepisami prawa krajowego, które Trybunał Sprawiedliwości uznał za niezgodne z prawem Unii, dopóki wszystkie takie przepisy nie będą zgodne z unijnym dorobkiem prawnym; zauważa, że urzędnik Agencji ds. praw podstawowych podkreśla, iż stałe wsparcie Agencji na Węgrzech może wiązać się z łamaniem zasady non-refoulement, oraz zaleca Agencji zawieszenie działań wspierających na Węgrzech, a jeżeli Agencja mimo wszystko będzie nadal monitorować te operacje – stworzenie dodatkowych zabezpieczeń, zwłaszcza w świetle ogólnego stanu praworządności na Węgrzech; ponawia zatem apel do Agencji o zawieszenie wszelkich innych działań na Węgrzech; odnotowuje jednak postępy Agencji, polegające na przyjęciu w styczniu 2022 r. – w formie decyzji dyrektora wykonawczego – szczegółowych standardowych procedur operacyjnych dotyczących art. 46; podkreśla, że procedury należy wykonywać z zachowaniem najwyższych standardów poszanowania praw podstawowych;
13. stwierdza, że Agencja zadowalająco spełniła większość warunków określonych przez organ udzielający absolutorium, ale nie wszystkie z nich wykonała w pełni, a niektóre niespełnione warunki to warunki istotne; wzywa Agencję do szybkiego spełnienia pozostałych warunków; podkreśla, że dla organu udzielającego absolutorium jest to kluczowe kryterium udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2020;

14. powtarza raz jeszcze, że znacznie poszerzonym kompetencjom i zwiększonemu budżetowi Agencji w ostatnich latach musi towarzyszyć odpowiednie zwiększenie rozliczalności i przejrzystości; podkreśla, że od takiej rozliczalności i przejrzystości, w szczególności od zobowiązania się Agencji do przestrzegania prawa Unii, zależy udzielenie absolutorium z wykonania budżetu Agencji;

Sprawozdanie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)

15. zauważa, że OLAF i zarząd Agencji udostępnili zanonimizowaną wersję sprawozdania końcowego z działalności Agencji; zauważa, że tę zanonimizowaną wersję udostępniono tylko członkom Komisji Kontroli Budżetowej oraz Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych; przypomina, że organ udzielający absolutorium uznał, iż dostęp do tego sprawozdania jest niezbędny do podjęcia w pełni merytorycznej decyzji w sprawie absolutorium za rok 2020; wyraża ubolewanie z powodu dużego opóźnienia w udostępnieniu sprawozdania, co utrudniło Parlamentowi wykonanie uprawnień kontrolnych; podkreśla ponadto, że ustalenia ze sprawozdania OLAF-u dotyczą spraw leżących w interesie publicznym; zauważa, że wyjaśniono już, iż właścicielem sprawozdania jest OLAF, a wszystkie zaległe działania podjęte w odpowiedzi na jego ustalenia zostały zakończone;
16. zauważa, że poważne obawy zgłoszone na podstawie częściowej prezentacji ustaleń ze sprawozdania końcowego na posiedzeniu Komisji Kontroli Budżetowej 28 lutego 2022 r. potwierdzono w sprawozdaniu końcowym; jest głęboko zaniepokojony ustaleniami z dochodzenia oraz skalą popełnionych poważnych uchybień i innych nieprawidłowości stwierdzonych przez OLAF, a także tym, na jak wysokim szczeblu do nich dochodziło; wyraża w związku z tym najgłębsze rozczarowanie zachowaniem i działaniami danych osób, opisanymi w przedstawionych ustaleniach, a także brakiem rozliczalności; na podstawie oświadczeń przewodniczącego zarządu Agencji z posiedzenia Komisji Kontroli Budżetowej 13 lipca 2022 r. zauważa, że podjęto działania w reakcji na wnioski ze sprawozdania końcowego OLAF-u; uważa w związku z tym, że potrzebne są poważne działania naprawcze, a rozwiązanie problemów wykrytych przez OLAF będzie wymagało czasu i znacznego zaangażowania, zwłaszcza ze strony nowego dyrektora wykonawczego; ponawia apel do Agencji, aby przedstawiła szczegółowy plan usunięcia pozostałych uchybień wraz z jasnym i dokładnym harmonogramem tych działań; przypomina, że na posiedzeniu Komisji Kontroli Budżetowej 13 lipca 2022 r. OLAF potwierdził, że sprawozdanie końcowe nie wskazuje na żadne konsekwencje finansowe ani oznaki naruszenia należytego zarządzania finansami; przypomina, że w dochodzeniu skupiono się na zarzutach dotyczących uchybień i nieprzestrzegania procedur przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla; podkreśla jednak, że wnioski przedstawione w sprawozdaniu końcowym OLAF-u z dochodzenia dotyczącego działań Agencji pod kierunkiem byłego dyrektora wykonawczego są niezwykle poważne i mają istotne znaczenie w procedurze udzielenia absolutorium za 2020 r.; przypomina, że na 2022 r. zapowiedziano dwa dodatkowe sprawozdania końcowe OLAF-u dotyczące Agencji; postuluje, by posłowie do Parlamentu uzyskali dostęp do tych dodatkowych sprawozdań, gdy tylko będą ukończone, podobnie jak cały personel kierowniczy Agencji, który musi mieć dostęp do tych sprawozdań, by zapewnić prawidłowe wykonywanie budżetu Agencji w przyszłości;

Zmiana w Agencji

17. dostrzega i z zadowoleniem przyjmuje pozytywną zmianę w stylu zarządzania wprowadzoną przez dyrektora wykonawczą *ad interim*, która zobowiązała się zmienić kulturę organizacyjną Agencji, stawiając w centrum uwagi zespoły pracowników oraz doradcze i inkluzywne przywództwo, tworząc środowisko, w którym ludzie nie obawiają się mówić o ewentualnych nadużyciach, przy pełnym wsparciu ze strony zarządu i urzędnika ds. praw podstawowych; z zadowoleniem przyjmuje zwłaszcza, że dyrektora wykonawcza *ad interim* zobowiązała się do przejrzystości, i oczekuje zdecydowanych działań służących realizacji tego zobowiązania; z zadowoleniem przyjmuje pozytywną rolę nowego przewodniczącego zarządu oraz istotny wkład urzędnika ds. praw podstawowych, który poprawił i zintensyfikował współpracę i komunikację w Agencji; odnotowuje też uwagi przewodniczącego zarządu oraz zastępcy dyrektora generalnego Komisji ds. migracji i spraw wewnętrznych, zgodnie z którymi w sprawozdaniu wskazano uchybienia popełniane przez konkretne osoby, a nie na problem strukturalny; przypomina, że dochodzenie OLAF-u dotyczyło tylko uchybień i nieprzestrzegania procedur przez poszczególne osoby, i podkreśla, że organ udzielający absolutorium potrzebuje głębszej analizy, by ocenić dokładny charakter stwierdzonych uchybień i w ten sposób upewnić się, że istotnie nie występują w Agencji problemy strukturalne;
 - a) podkreśla po pierwsze, że trzeba dokładnie przeanalizować mechanizmy kontroli i równowagi, ponieważ zbyt długo przyamykano oczy na uchybienia ze strony poszczególnych osób;

- b) po drugie zaznacza, że doniesienia medialne o ustaleniach OLAF-u dotyczących państw członkowskich wywierających naciski na straż przybrzeżną Agencji i ukrywających praktykę zawracania osób na granicy oznaczają dla Agencji wyzwania wykraczające poza byłe kierownictwo;
- c) wyraża zaniepokojenie tym, że niektórzy pracownicy zgłosili zamiar rezygnacji z pracy w Agencji ze względu na kulturę organizacyjną i ogólne środowisko pracy, oraz oczekuje, że dyrektor wykonawcza *ad interim* podejmie natychmiastowe działania, by rozwiązać ten problem;
- d) jest także zaniepokojony tym, jak Agencja nadal stosuje art. 46 rozporządzenia (UE) 2019/1896, na co wskazuje decyzja dyrektora wykonawczej *ad interim* o zwiększeniu obecności na Morzu Egejskim mimo doniesień medialnych o ustaleniach OLAF-u wskazujących na utrzymujące się naruszenia praw podstawowych w tym rejonie;
18. przyznaje, że wszystkie problemy Agencji są spuścizną przeszłości, a obecne i przyszłe kierownictwo Agencji musi znaleźć sposób na rozwiązanie tych problemów, by pomóc Agencji iść naprzód; podkreśla, że jeżeli obecne kierownictwo Agencji dostrzeże te problemy i będzie dążyło do ich rozwiązania, Agencja uzyska pełne poparcie organu udzielającego absolutorium; podkreśla, że działania zarówno Komisji, jak i zarządu Agencji powinny objąć wszystkie wyzwania, by umożliwić nowy start i zapobiec dalszemu łamaniu praw podstawowych przez przedstawicieli Agencji; dlatego apeluje do Komisji i zarządu Agencji o dogłębną analizę wszystkich tych spraw oraz o przedstawienie organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania na ten temat; podkreśla, że w przyszłych cyklach udzielania absolutorium będzie poważnie uwzględniać wszystkie wymienione aspekty;
19. apeluje o przyznanie kierownictwu wykonawczemu Agencji, w tym dyrektorowi wykonawczemu *ad interim*, jej zastępcy i urzędnikowi ds. praw podstawowych, dostępu do sprawozdania końcowego OLAF-u, a ich samych wzywa do zapoznania się z treścią sprawozdania, gdyż ma ono kluczowe znaczenie dla prawidłowego wykonania budżetu Agencji i wdrażania rozporządzenia w przyszłości; wzywa zarząd i kierownictwo wykonawcze Agencji, by jeszcze raz wnikliwie przeanalizowały sprawozdanie końcowe OLAF-u oraz zajęły się wszystkimi opisanymi tam problemami; apeluje zwłaszcza do kierownictwa wykonawczego Agencji o przeanalizowanie konkluzji dotyczących incydentów zbadanych przez zarząd pod kątem ich zgodności z prawami podstawowymi, w świetle doniesień medialnych o ukrywaniu informacji przed zarządem, a także dotyczących przepływu informacji w samej Agencji oraz między Agencją a Parlamentem; wzywa Agencję i Komisję, by uznały problemy strukturalne dotyczące zarówno bezpośrednich działań Agencji, jak i nadzoru, oraz by zajęły się tymi problemami i zapewniły, by takie sytuacje więcej się nie powtórzyły; wzywa Komisję i Agencję, by poinformowały organ udzielający absolutorium, jak rozwiążą te problemy;

Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 08/2021

20. zauważa, że Agencja zgłosiła wykonanie zalecenia 5. ze sprawozdania specjalnego Trybunału Obrachunkowego nr 08/2021 (termin na koniec 2021 r.), a jednocześnie odroczenie o ponad rok (z połowy 2022 r. na trzeci i czwarty kwartał 2023 r.) wykonanie zalecenia 1., dotyczącego poprawy ram wymiany informacji i europejskiego obrazu sytuacji; odnotowuje ponadto trwające częściowe wdrażanie zaleceń 2., 3. i 4. oraz zachęca Agencję do dotrzymania terminu ich wykonania (koniec 2022 r.);

Przejrzystość

21. przypomina o decyzji, którą Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich podjął po dochodzeniu z własnej inicjatywy w sprawie obowiązków związanych z prawami podstawowymi; z zaniepokojeniem odnotowuje wniosek Rzecznika, że Agencja powinna aktywniej zapewniać przejrzystość, w tym publikować dokumenty potrzebne do zrozumienia ról i obowiązków podmiotów zaangażowanych w jej działania; zauważa, że Agencja nie może udostępniać informacji taktycznych, które można by wykorzystać w handlu ludźmi lub innej nielegalnej działalności; wzywa Agencję do wykonania zaleceń Rzecznika; sugeruje, by Agencja opracowała i stosowała nowy kodeks postępowania, zapewniający pełną przejrzystość i dobre zarządzanie, oraz by informowała organ udzielający absolutorium o postępach w tej sprawie;

22. odnotowuje przyjęcie specjalnych przepisów gwarantujących niezależność urzędnika ds. praw podstawowych, a także opracowanie strategii i planu działania w zakresie praw podstawowych;
23. zwraca uwagę na wspólną odpowiedzialność Agencji i państw członkowskich za wypełnianie zobowiązań w zakresie praw podstawowych; wzywa Agencję i państwa członkowskie, aby dalej rozwijały struktury współpracy oraz wymiany informacji i najlepszych praktyk;
24. odnotowuje wyniki nadzwyczajnego posiedzenia zarządu Agencji, które odbyło się 27 lipca 2022 r.; z zadowoleniem przyjmuje pozytywne działania podjęte przez zarząd, by poprawić funkcjonowanie wewnętrznej struktury administracyjnej Agencji, a także zaktualizowaną strategię komunikacji zewnętrznej Frontexu; podziela obawy zarządu dotyczące narastającej przemocy na granicach zewnętrznych; oczekuje, że Agencja wykona zalecenia urzędnika ds. praw podstawowych zawarte w jego sprawozdaniu rocznym za 2021 r.;

Ochrona danych

25. z głębokim zaniepokojeniem odnotowuje doniesienia medialne z lipca 2022 r., według których Agencja dążyła do rozszerzenia w programie PeDRA zakresu gromadzenia inwazyjnych danych od migrantów; wyraża także zaniepokojenie doniesieniami o tym, że inspektor ochrony danych wielokrotnie ostrzegał, że nie można rozszerzyć zakresu tych danych bez naruszenia prawa Unii, i zalecił skonsultowanie się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych; jest zaniepokojony również doniesieniami o tym, że Agencja początkowo ignorowała te zalecenia i dalej rozszerzała zakres gromadzenia danych; na podstawie informacji przekazanych przez Agencję z zadowoleniem przyjmuje to, że po otrzymaniu opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych o zasadach przetwarzania danych Agencja wraz ze swoim inspektorem ochrony danych przeredagowała decyzję zarządu, by zapewnić jej pełną zgodność z unijnymi przepisami o ochronie danych, i oświadczyła, że nowe przepisy będą należycie odpowiadać uwagom Europejskiego Inspektora Ochrony Danych; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o aktualnej sytuacji oraz do informowania go o działaniach, które podejmie w przyszłości, by rozwijać ten program;

Przypadki molestowania

26. przypomina, że Agencja poinformowała, iż w 2020 r. zgłoszono jej 17 przypadków domniemanego molestowania seksualnego; zauważa – na podstawie działań podjętych przez Agencję w reakcji na pierwsze sprawozdanie dotyczące udzielenia absolutorium za rok 2020 – że w dwóch z tych 17 spraw wszczęto nieformalne postępowanie zgodnie z podręcznikami procedur Agencji dla zaufanych doradców; ubolewa, że pozostałe 15 spraw zamknięto bez żadnych dalszych działań; podkreśla, że należy poświęcić szczególną uwagę wykrywaniu, zgłaszaniu i zwalczaniu molestowania seksualnego, zwłaszcza w sytuacji, gdy sygnaliści zgłaszają takie domniemane przypadki; z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie dyrektor wykonawczej *ad interim*, która na posiedzeniu Komisji Kontroli Budżetowej zadeklarowała, że Agencja zachowuje czujność w tej sprawie i podjęła dodatkowe działania, aby właściwie rozpatrzyć wszystkie przypadki; z zadowoleniem przyjmuje wyrażone przez dyrektor wykonawczą *ad interim* zobowiązanie do zachowania czujności i podjęcia dodatkowych środków w tej dziedzinie; wyraża wstrząs i głębokie zaniepokojenie samobójstwem pracownika związanym z domniemanymi praktykami molestowania seksualnego, o czym urzędnicy Agencji rozmawiali z posłami uczestniczącymi w wizycie Komisji Kontroli Budżetowej w Polsce w lipcu 2022 r., oraz z zadowoleniem przyjmuje ponowne otwarcie tej sprawy przez nowe kierownictwo wykonawcze; apeluje do dyrektor wykonawczej o przeprowadzenie pełnego i szczegółowego dochodzenia w tej szczególnie poważnej i niepokojącej sprawie, o informowanie organu udzielającego absolutorium o wynikach tego dochodzenia oraz o pełną współpracę z organami ścigania w tym procesie; apeluje do dyrektor wykonawczej, aby przeprowadziła szczegółowe dochodzenie w sprawie stosowania procedur przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu, w pełni współpracowała ze wszystkimi odpowiednimi organami, poinformowała organ udzielający absolutorium o ustaleniach oraz przedstawiła szczegółowy plan działania zawierający środki zapewniające zerową tolerancję wobec molestowania seksualnego w działalności zarówno administracyjnej, jak i operacyjnej; zwraca się do Agencji, aby w tym procesie w pełni współpracowała z wszystkimi właściwymi organami i informowała organ udzielający absolutorium o wynikach;
27. wyraża uznanie dla postawy pracowników Agencji w tym bardzo trudnym okresie i wobec wyzwań, w związku z którymi dyrektor wykonawcza *ad interim* wydała oświadczenie na posiedzeniu Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych 30 maja 2022 r.; zwraca w szczególności uwagę na potraktowanie poprzedniego urzędnika ds. praw podstawowych, którego pracę latami utrudniało poprzednie kierownictwo wykonawcze Agencji, jak donoszą media; apeluje do kierownictwa wykonawczego i do zarządu Agencji, aby dalej tworzyły bezpieczne

warunki pracy w Agencji, które zachęcą ludzi do głośnego mówienia o problemach; jest podbudowany oświadczeniami o tym, że wielu pracowników zgłaszało przełożonym nieprawidłowości, których byli świadkami, i wzywa Agencję do zapewnienia poważnego traktowania wszystkich sygnałów o uchybieniach zawodowych i podejmowania odpowiednich działań; podkreśla, że potrzebne jest obowiązkowe szkolenie dotyczące molestowania społecznego dla kadry kierowniczej i całego personelu;

28. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z 4 maja 2022 r. ⁽³⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽³⁾ Dz.U. L 258 z 5.10.2022, s. 425.